

Lakialoite 62

Marjatta Vehkaoja /sd ym.: Lakialoite laiksi lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

Vammaisten henkilöiden täysivaltaistuminen ja yhdenvertainen osallistuminen yhteiskuntaan edellyttää samoja koulunkäynti- ja opiskelumahdollisuuksia kuin muillakin. Kaikkien henkilöiden yhtäläisiä mahdollisuuksia saada kykyjensä ja erityisten tarpeidensa mukaista opetusta sekä kehittää itseään korostetaan myös Suomen perusoikeusuudistuksessa.

Laissa lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta ei oteta riittävästi huomioon kansainvälisten vammaisohjelmien ja maamme perustuslain velvoitteita. Laissa ei ole minkäänlaista mainintaa vammaisten opiskelijoiden koulumatkakustannuksista, jotka kustannukset ovat kuitenkin korkeampia kuin muiden silloin, kun henkilö ei voi vammansa takia käyttää julkisia liikennevälineitä, vaan joutuu käyttämään taksia tai invataksia. Laki ei nykyisellään takaa vammaisille opiskelijoille yhdenvertaisia mahdollisuuksia opiskeluun muiden kanssa integroituneina.

Voimassa olevan lain lähtökohta, että vammaisten opiskelijoiden matkat korvataan ensisijaisesti vammaispalvelulain perusteella, on virheellinen jo siksi, että vammaispalvelulaki on tarkoitettu toissijaisesti noudatettavaksi. Vammaisten opiskelijoiden koulumatkojen kustannukset on ensisijaisesti korvattava koulumatkatukea koskevan lainsäädännön nojalla.

Muutosvaatimus ei ole pelkästään periaatteel-

linen. Vammaispalvelulakia sovelletaan maamme kunnissa varsin vaihtelevasti, jolloin voi käydä niin, että vammaisten tämän lain perusteella järjestetyt matkat eivät tule riittävän kattavasti tuetuiksi.

Vammaisten opiskelijoiden koulumatkatuki tulee järjestää samoin kuin muidenkin, ottaen kuitenkin huomioon vammaisten opiskelijoiden erityistarpeet. Laissa tulee turvata niiden vammaisten opiskelijoiden asema, jotka eivät voi vammansa tai terveydentilansa vuoksi ilman kohtuuttomia vaikeuksia käyttää julkisia kulkuneuvoja. Heille tulee korvata vammasta aiheutuvat ylimääräiset kustannukset (esimerkiksi oman auton, taksin tai invataksin käyttö). Omavastuuosuuksien tulee vastata julkisen liikenteen taksaa samoin kuin muillakin opiskelijoilla. Opiskelijoita, jotka eivät voi käyttää julkisia kulkuneuvoja, ei pidä rangaista tästä suuremmilla omavastuuosuuksilla.

Vammaisten opiskelijoiden kannalta on perusteetonta myös rajata matkan pituus yli 10 kilometriin. Vaikeavammaisen opiskelijan kannalta lyhyempikin koulumatka saattaa aiheuttaa suuria kustannuksia, mikäli taksin tai invataksin käyttö on välttämätöntä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 10 päivänä tammikuuta 1997 lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain (48/1997) 2 §:n 2 momentti, sekä
lisätään 3 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

2 §

Koulumatkatukeen oikeutetut opiskelijat

Koulumatkatukeen eivät kuitenkaan ole oikeutettuja aikuiskoulutuksessa, etä- tai yksityisopetuksessa, maksullisena palvelutoimintana järjestettävässä koulutuksessa tai palkallisessa työharjoittelussa olevat opiskelijat. Tukeen ei ole myöskään oikeutettu opiskelija, jolle oppilaitoksen ylläpitäjä on osoittanut maksuttoman asuntolapaikan, eikä opiskelija, joka ei käytä koulumatkaansa joukkoliikennettä tai oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämää koulukuljetusta, vaikka hänellä olisi siihen mahdollisuus, eikä opiskelija, joka saa tukea koulumatkasta aiheutuviin kustannuksiin jonkin muun lain kuin vammaispal-

velulain (380/1987 siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen) nojalla.

3 §

Koulumatkatuen myöntämisen edellytykset

Koulumatkatukea myönnetään myös alle 10 kilometrin matkalta niille opiskelijoille, jotka eivät vammansa tai terveydentilansa vuoksi voi käyttää julkisia kulkuneuvoja ilman kohtuuttomia vaikeuksia ja joiden koulumatkasta aiheutuvat kustannukset kuukaudessa ylittävät asetuksella säädettyä markkamäärän.

Tämä laki tulee voimaan   päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 1997

Marjatta Vehkaoja /sd
Satu Hassi /vihr
Marja-Leena Viljamaa /sd
Tarja Filatov /sd

Erkki Pulliainen /vihr
Mikko Kuoppa /va-r
Tuija Maaret Pykäläinen /vihr
Anne Huotari /vas

Helena Vartiainen /sd
Risto Kuisma /nuors
Marjaana Koskinen /sd
Arja Ojala /sd